

NÅR SAMARBEJDET BLOMSTRER

- bedre naturbeskyttelse gennem partnerskaber

Biodiversiteten er i tilbagegang. Det hører vi igen og igen i medierne. De fleste oplever det ved, at der er færre insekter. Forruden på bilen er ikke en insektkirkegård mere. Det er dog ikke kun insekterne, der forsvinder. Det er både bier, sommerfugle, fisk, padder, fugle og planter. **Kan vi gøre noget for at stoppe tilbagegangen? Ja, det kan vi**, hvis vi i fællesskab vil prioritere den store sammenhængende og vilde natur. Det gælder også i Danmark, hvor vi også i international sammenhæng har unik natur og arter især langs vestkyster i klitområderne.

TEKST /

PERNILLE MØLLER

Teamleder, Netværk for Bæredygtig
Erhvervsudvikling Norddanmark (NBE)

&

FLEMMING ELBÆK

Advokat og partner,
HaugaardBraad Advokatfirma

Mindst en million af verdens arter er i fare for at uddø. Vi ved ikke, hvad biodiversitetskrisen gør ved mennesker og vores trivsel, men vi ved, at når en art først er uddød, er det endegyldigt, og tabet er således ikke bare vores, men alle fremtidige generationers.

Mindst en million af verdens arter er i fare for at uddø. Vi ved ikke, hvad biodiversitetskrisen gør ved mennesker og vores trivsel, men vi ved, at når en art først er uddød, er det endegyldigt, og tabet er således ikke bare vores, men alle fremtidige generationers.

Hjørring Kommune arbejder sammen med landbruget om, at hver bedrift finder 3-5 % af deres jord, der kan omlægges til natur. De arealer, der søges omlagt, er de marginale arealer, det ikke kan betale sig at dyrke, men som har en potentielt høj naturværdi.

Der er dog gode muligheder for lokalt at gennemføre tiltag for at forbedre natur og biodiversitet - og de gode eksempler i denne artikel kan forhåbentligt inspirere til endnu flere tiltag, hvor kommuner, lokalsamfund og erhvervslivet går sammen om at gøre by og land lidt grønnere og lidt vildere.

VILD MED VILJE - HJØRRING KOMMUNE

Naturkommunen blomstrer vildt er et projekt under Hjørring Kommunes naturpolitik, og projektet

Mere og bedre natur gavner sundhed og trivsel for os alle. Den frivillige tilgang i eksemplet fra Hjørring kommune har været effektiv – og der er heldigvis hjemmel til i kommunalt regi at afprøve modellen andre steder i Danmark.

har genereret eller er på vej til at generere mindst 220 hektar ny og mere vild natur. 'Naturkommunen blomstrer vildt' viser, at det er muligt at inddrage borgere, erhvervsliv og landbruget i en fælles sag.

Tilgangen til 'Naturkommunen blomstrer vildt' er, at opgaven kun kan løftes i samarbejde med borgerne og igennem deres engagement. Borgerne skal inddrages og på den måde være ambassadører for naturpolitikken og mere vild natur. Alle kan være med, og det er muligt blot at følge projektet, men det er også muligt at deltage aktivt i projektet og lave tiltag på egen grund for at forbedre naturen og biodiversiteten.

Der er således udlagt omkring 896.000 m² natur, hvilket svarer til ca. 90 hektar. Derudover er 12 landmænd i gang med at undersøge, om de kan udlægge 3 % af deres agerjord - svarende til yderligere 79 ha. Hjørring Kommune har omlagt 50 ha fra landbrug til natur, og kommunen har plantet blomster i mange rundkørsler i kommunen. Herudover bliver mange kilometer rabatter nu slået, så man tager hensyn til blomster og insekter.

Virker det så? Ja, det gør det i høj grad. Undersøgelser foretaget af Naturhistorisk Museum, Århus Universitet, viser, at der i de udlagte arealer har været en tydelig fremgang i sommerfugle, bier og svirreflugter fra

2019 til 2020, hvilket står i stærk kontrast til det generelle billede af 2020 som et dårligt insektår.

FLERE VILDE KOMMUNER?

Hjørring Kommune har opnået gode resultater med indsatsen, og den frivillige tilgang i eksemplet fra Hjørring kommune har været effektiv – og der er heldigvis hjemmel til i kommunalt regi at afprøve modellen andre steder i Danmark.

Det er fast antaget i tilsynspraksis og i den juridiske teori, at kommunerne kan udføre opgaver omfattet af kommunalfuldmagten, som tilstræber en realisering af formål fra anden lovgivning, som kommunerne administrerer. Blandt andet har Ankestyrelsen ved udtalelse af 28. juni 2017, j.nr. 2015 - 8125, understøttet, at kommuner kan varetage miljøhensyn, når det sker af hensyn til varetagelsen af en opgave, som kommunerne i øvrigt er pålagt i lovgivningen, og lokale klimaforbedrende tiltag kan tilsvarende varetages i medfør af kommunalfuldmagten, jf. Ankestyrelsens udtalelser af 6. marts 2020, j.nr. 20-1298 og 9. september 2020, j.nr. 20-22531.

Kommunalfuldmagten afgrænses i forhold til anden lovgivning, således at kommunerne ikke med ophæng i kommunalfuldmagten kan påtage sig opgaver, som er reguleret i anden lovgivning. Opgavevaretagelsen med

ophæng i kommunalfuldmagten forudsætter desuden, at lovgivningen ikke har anvist andre midler, såsom påbud og forbud til varetagelse af den pågældende opgave. Opgaven må desuden ikke i lovgivningen være henlagt til staten eller regionerne.

Det kan dog lægges til grund, at kommunerne indenfor kommunalfuldmagtens rammer har et vist spillerum i forhold til at sikre naturbeskyttelse og forbedring af biodiversitet mv.

LANDBRUG - ET OPLAGT NÆSTE SKRIDT

Cirka 60 % af det danske landskab er opdyrket af det moderne og højeffektive danske landbrug. Et tættere samarbejde med landbruget kan meget vel blive nøglen til at løse biodiversitetskrisen, og er et oplagt næste skridt - både på nationalt plan og i Hjørring kommune. Hjørring Kommune arbejder sammen med landbruget om, at hver bedrift finder 3-5 % af deres jord, der kan omlægges til natur. De arealer, der søges omlagt, er de marginale arealer, eksempelvis lavbundslande, det ikke kan betale sig at dyrke, men som har en potentielt høj naturværdi. Tages de arealer ud, vil de i vid udstrækning skabe større og mere sammenhængende naturområder.

Sådanne ordninger kræver i udgangspunktet frivillige aftaler mellem landbruget og kommunerne, men der kan givetvis anvises en vej indenfor kommunalfuldmagten - eventuelt i samarbejde med erhvervslivet og andre investorer, så kommunerne kan medvirke til at omdanne de udtagne landbrugsarealer til ny natur - til gavn for biodiversiteten og dermed os alle ■

STATUS PÅ ANTAL DELTAGERE OG AREALER UDLAGT TIL VILD NATUR I PROJEKTPERIODEN:

Deltagere i alt	Villaer og Parcelhuse	Landbrug eller landsteder	Institutioner, foreninger, skoler o.l.	Lejligheder	Sommerhuse	Virksomheder	
413	240	79	42	21	20	11	
Estimeret areal	Villaer og Parcelhuse	Landbrug eller landsteder	Institutioner og skoler o.l.	Lejligheder	Sommerhuse	Virksomheder	I alt
m ²	24.000	600.000	42.000	100	10.000	220.000	896.000